

Pacte per Barcelona

Un nou impuls per la ciutat

ACTA- RESUM DE LA PRIMERA REUNIÓ DE LA TAULA SECTORIAL DE DRETS SOCIALS

14 de maig 2020

El 14 de maig va tenir lloc la primera reunió telemàtica de la taula sectorial de Drets Socials, com a continuació del procés de treball per arribar a un Pacte per Barcelona i com a concreció del pla de treball iniciat en la sessió plenària del 28 de març.

A la reunió van participar uns 40 representants d'entitats i institucions representatives del sector, a més dels representants dels grups municipals.

1/ Inici de la sessió

L'**alcaldessa** va obrir la sessió destacant la importància del procés i el moment d'excepcionalitat provocat per la pandèmia. Va ressaltar la capacitat de la ciutat i el seu ric teixit social, cultural, econòmic i la voluntat d'acord plantejada per tots els Grups Municipals i el govern per impulsar el Pacte i fer-ho implicant els actors més representatius i buscant fórmules creatives per superar els grans reptes de ciutat.

La regidora **Gemma Tarafa**, assistida per la comissionada **Sònia Fuertes**, va moderar la reunió. La regidora va explicar el funcionament de la Taula de Drets Socials, de la qual es plantegen tres reunions, per poder presentar mesures concretes per a l'adopció del Pacte. En aquesta primera sessió es vol escoltar els participants, mentre que en una segona es treballaria a partir d'un primer document de treball. S'insisteix en el treball transversal entre les diferents taules sectorials (Taula Econòmica, Taula d'Espai Urbà, Taula de Cultura, Educació i Esports i Taula de Drets Socials), amb l'objectiu de presentar una proposta al juliol de 2020, com a molt tard.

2/ Torn obert de paraules

La regidora obre el torn obert de paraules, començant pels Grups Municipals del Consistori.

La regidora **Eva Parera, de Barcelona pel Canvi**, fa menció de la proximitat i l'agilitat de resposta que tenen les entitats del Tercer Sector, per la qual cosa veu indispensable el suport de l'Administració, més compromès encara, per ser més efectius a l'hora d'implementar mesures davant la crisi i econòmica i social que afrontem. Demana de les administracions una transparència absoluta i comunicació sobretot de cara a afrontar les etapes de desconfinament, per treballar conjuntament i ser útils en les situacions d'increment de la vulnerabilitat.

El regidor Josep Bou, del Partit Popular, sostiene que gobierno y Grupos Municipales tienen que ser firmes en el compromiso con las personas sin techo, para que lleguen las ayudas sociales para alimentación, alquiler y abono de suministros. En la línea de la Fundació Arrels, pide habilitar centros públicos en cada distrito de la ciudad, para cubrir las necesidades de alimentación y de higiene diarias. Respecto al ámbito cultural, ve necesario activar un plan de acción que revitalice en los próximos meses espectáculos culturales, de forma compatible con la actual situación. En lo educativo solicita que desde el Consorcio de Educación coordinadamente con el Ayuntamiento se lleve a cabo un plan educativo de verano.

Per part del Grup de Ciutadans la regidora Marilén Barceló agraeix a totes les entitats el treball que han estat fent durant la pandèmia i remarca que les mesures que surtin del pacte no han de ser ni del govern municipal ni dels grups, sinó un treball conjunt de tots i sobretot del treball amb les entitats perquè sigui un Pacte de tots, per fer una actuació eficaç, eficient i efectiva davant l'emergència social i econòmica de les famílies i per garantir la cobertura de les necessitats.

La regidora Neus Munté, de Junts per Catalunya, expressa la seva preocupació pel paisatge social que deixa la COVID-19, sumat a les vulnerabilitats i a la cronificació de les que ja existien, per la paralització de l'activitat econòmica i la destrucció d'ocupació. Dona una sèrie de dades sobre el nivell de sous, preus del lloguer, número d'ERTEs, per explicar la preocupant situació. Reclama que des dels municipis es puguin gestionar els superàvits i els romanents per ajudar als més vulnerables i recolzar els sectors econòmics i productius, aprovar un Pla de xoc contra la pobresa, ajuts a totes les famílies amb infants menors de 16 anys, treballar coordinadament des del pla públic-privat i evitar duplicitats.

Per part d'**Esquerra Republicana de Catalunya, la regidora Montse Benedí** apunta que la crisi humanitària ha tornat a posar en evidència les desigualtats que viu la nostra ciutat, amb situacions de precarietat, amb la irregularitat administrativa, amb violències masclistes, amb famílies i infants, persones sense llar, sense sostre, les persones grans. Destaca la importància de fer front a aquesta situació conjuntament, treballar de forma constructiva i cooperativa. Per això cal escoltar les entitats del Tercer Sector Social, cal un canvi profund, estructural, que posi la vida al centre i fer front a l'emergència social, sense perdre de vista els reptes socials i d'apoderament de la ciutadania, perquè no ningú quedi enrere.

A continuació s'obre el **torn de paraula dels representants del Sector Social.**

La Sra. Teresa Crespo, representant del **Consell Municipal de Benestar de Barcelona,** explica que el Consell està treballant en una diagnosi del moment i es compromet a recollir aquest material i posar-lo al servei d'aquest grup. Busquen transformar la situació en temes com l'atur, la gent sense papers, l'atenció a la gent gran, l'alimentació, l'habitatge digne i la minoració de les desigualtats.

El Sr. Luis Fernández, del Consell de Joventut de Barcelona, parla de la recuperació econòmica i social després de la crisi del COVID i demana que no es reproduïxi la

situació de 2008, que va deixar els joves en una situació molt precària. Aporta dades sobre atur juvenil, participació associativa o de relació entre sou i lloguer per evitar repetir errors del passat i reclamar polítiques actives de suport a la joventut i a l'associacionisme juvenil.

El Sr. Rodrigo Aràveda, representant del **Consell d'Immigració**, manifesta que en el moment actual se han hecho más patentes las dificultades técnicas y de recursos que hacen difícil el acceso a la educación, a los servicios o a la respuesta por parte de la Administración. El tema de la acogida, el alquiler de habitaciones, problemas de convivencia o jóvenes sin referentes son algunos de los problemas que se apuntan.

La Sra. Gemma Altell, del Consell de Dones, destaca en primer lloc el tema de les violències masclistes, que cal encarar reforçant l'acolliment i les qüestions econòmiques. També posa l'èmfasi en les persones més vulnerables que viuen al carrer i amb consum actiu de drogues, en els drets sexuals i reproductius, l'àmbit laboral en relació al teletreball i la conciliació i pel que fa a la precarietat del treball de cures. Per últim, esmenta la necessitat de l'acompanyament educatiu, perquè no augmenti la bretxa digital, que moltes vegades reverteix en la bretxa de gènere.

En representació de les **Empreses d'Inserció de Catalunya, FEICAT**, **el Sr. Albert Alberich** explica que els col·lectius que atenen les empreses d'inserció són els que més dificultats tindran per incorporar-se al mercat laboral quan es normalitzi la situació. Les seves propostes són treballar per poder aplicar la legislació en matèria de mercat reservat, potenciar el programa Làbora, un model d'èxit de col·laboració públicoprivada i treballar conjuntament en la identificació dels àmbits susceptibles de creació de llocs de feina, especialment en l'àmbit de l'economia circular.

Per part de l'Associació Intercol·legial de Col·legis Professionals de Catalunya, **la Sra. Núria Carrera** expressa la seva preocupació per l'actual situació de col·lapse, per a la qual cal buscar mètodes, perquè aquestes UVIS socials puguin ser ben ateses. En un segon moment, s'hauran de modificar sistemes de contractació o instruments jurídics i legals que permetin, més enllà de ser ràpids, fer canvis de models.

El Sr. Jaume Palomera, en representació del **Sindicat de Llogateres**, reclama la presència de la seva entitat a les taules d'Economia i de Model urbà. Denuncia l'elevat preu del lloguer a Barcelona i avança una crisi de l'habitatge, malgrat les mesures presses per l'Estat de paraitzar els desnonaments i de prorrogar els lloguers durant 6 mesos.

Demana que l'Ajuntament treballi amb la resta d'administracions per disminuir les rendes diàries durant la pandèmia i que aquells arrendadors que les necessitin per arribar a fi de mes tinguin algun tipus d'ingrés per part de l'Estat. També perquè tot l'habitatge desviat al mercat turístic retorni al mercat residencial i perquè s'ampliï de forma urgent la borsa municipal fins a donar estabilitat tant a arrendataris com a arrendadors que vulguin fer lloguers estables i assequibles.

La Sra. Lucía Delgado, del Grup Promotor de l'Habitatge, expressa la seva preocupació per l'accés als subministraments i per la pèrdua d'habitatge a causa dels

desnonaments. Cal ampliar la moratòria de tots els desnonaments més enllà de l'estat d'alarma i establir un pla de xoc.

En representació de la **Taula del Tercer Sector**, el **Sr. Jesús Delgado** considera que aquesta crisi sense precedents ve a agreujar problemes que ja eren estructurals. Per tant, les respostes que s'adoptin tot i ser urgents, no poden ser temporals. Demana major coordinació entre serveis socials i entitats socials, posant el focus en la garantia dels drets socials més globals. En concret reclama actuar en tres línies globals: polítiques integrals, empoderadores i centrades en la persona; l'habitatge i l'energia; la inserció laboral apostant per col·lectius vulnerables a través de la contractació reservada i una línia particular: posar la infància al centre, amb polítiques que es sumin al dret a l'Educació.

De la Comissió de Cooperatives en Cessió d'Ús, la **Sra. Lali Daví** intervé plantejant quatre reptes:

- Reivindicar l'economia social i solidària com a sector a potenciar, posant la vida al centre, amb una consciència ecològica.
- Canvi del model de tinença a la ciutat, promovent un model d'habitatge més comunitari i que incorpori dinàmiques de suport mutu.
- Facilitar el sòl per nous projectes. Sòl públic com element indispensable, però també treballar per recuperar sòl del mercat privat per donar-li un ús social.
- Definir un marc legal propi, autonòmic (en el qual ja estan treballant) que es concreti en un model transformador pensant en l'interès públic.

El Sr. Joaquim Roqueta, de la Plataforma LGTBI de Catalunya, recorda la història d'estigmatització i persecució del col·lectiu en relació també amb la pandèmia de la SIDA. Han detectat demandes d'aliments del col·lectiu i mostra preocupació per la possible criminalització d'espais virtuals i físics en la desescalada.

En representació de la **Federació d'Associació de Veïns i Veïnes**, la **Sra. Teresa Martínez** incideix en les polítiques de xoc per disminuir desigualtats i tenir una mort digna. Cal repensar les polítiques de salut i cura, d'estrangeria, d'ajuts, educatives i d'habitatge.

S'hauria de reforçar l'accés a serveis sanitaris i socials, especialment els de proximitat d'atenció primària, respectar els drets de les persones institucionalitzades i dignificar les condicions laborals de les persones que treballen en cures, que especialment són dones.

També reclama mesures per eliminar totes les fractures digitals i en quant a l'Educació, reforçar escoles bressol, beques menjador i beques de casals d'estiu.

Per últim, fa esment del Pacte Nacional per l'habitatge per combatre la crisi que han signat 10 entitats com la FAV, la PAH, Comissions, UGT, Taula del Tercer Sector i Fundació Arrels, entre d'altres.

El Sr. Antonio Guillén, de COCARMÍ, reclama la visibilització de les persones amb discapacitat i les seves famílies en aquest procés de desescalada. Veu necessari treballar en un nou model d'habitatge, potenciar l'autonomia personal, on Barcelona

és un exemple, i garantir un mínim d'ingressos, tenint en compte el risc econòmic que pateixen les persones per raó de discapacitat.

També tenint en compte el següent pas que es donarà en aquesta crisi, que serà l'atur.

Per part de **Lafede.CAT, la Sra. Arés Perceval** proposa lluitar per una justícia global, posant la vida al centre i posant èmfasi en les persones invisibilitzades, les més vulnerables en aquesta crisi. Per això cal treballar units i coordinats.

Des d'**ECATS, Entitats Catalanes d'Acció Social, la Sra. Sira Vilardell** comparteix la preocupació per l'augment significatiu de situacions de vulnerabilitat, afegides a les que ja existien, l'augment de la pobresa i la pèrdua de drets que augmenta les desigualtats. També veu la necessitat de treballar conjuntament amb l'Ajuntament i altres administracions per cercar fórmules creatives que es basin en l'empoderament i autonomia de les persones, a partir de tres aspectes clau:

- Mantenir aquelles polítiques i accions que ja funcionen, com polítiques d'ocupació, que s'han de potenciar. Un exemple seria la col·laboració públicoprivada com és el programa Làbora.
- El tema de l'habitatge, que requereix mesures de llarga estada i estables per persones sense llar, famílies monoparentals, etc.
- La situació de famílies monoparentals, sobretot encapçalades per dones. Amb pèrdua, moltes vegades, de la única font d'ingressos que tenien.

El Sr. Ramon Jané, de Creu Roja Barcelona, explica que ells estan en plena emergència cobrint els serveis bàsics essencials (SAIER, emigrants, toxicomanies, persones sense sostre). S'han ampliat, en col·laboració amb l'Ajuntament, els serveis per a persones sense sostre. El confinament ha significat un canvi en la dinàmica de l'entitat, perquè molta més gent ha necessitat dels seus recursos. També han hagut de transformar la seva seu al C. Joan d'Àustria en un espai logístic per poder atendre els centenars de peticions que reben.

Els reptes que planteja són:

- Atendre la immediatesa de les persones que no tenen recursos, avui.
- Comptar amb un espai permanent de coordinació, per poder fer el seguiment de les noves vulnerabilitats que s'estan detectant.
- Polítiques i recursos que incorporin una visió integral de la persona, no només social sinó de salut.

Per part de Càrites Barcelona, la Sra. Míriam Feu ha vist com es multiplicaven les peticions a la seva entitat. Han hagut de reforçar els serveis d'emergència (distribució d'aliments, ajudes econòmiques o acompanyament telefònic). Expressa la seva preocupació pels diferents col·lectius vulnerables: famílies amb infants que viuen en habitacions rellogades, persones en situació administrativa irregular, persones que s'han quedat sense ingressos, sense llar, etc.

Posen el focus en els següents àmbits:

- Habitatge digne
- Inserció laboral, treball decent

- Ingressos mínims
- Situació administrativa irregular
- Polítiques de suport a les famílies amb menors
- Situacions de desigualtats en Educació

El Sr. Joan Martínez, del Consell de la Gent Gran, reclama que es garanteixin els drets i llibertats de les persones grans i fa una crida a la societat i als mitjans de comunicació sobre el tracte envers les persones grans en les residències. Reivindica disposar de mesures de protecció a les residències i per als professionals, revisar-ne el model evitant el maltractament i millorant les condicions laborals. També demana garantir recursos per acabar amb les llistes d'espera i pel dret a una mort digna, blindar el sistema de pensions amb una renda mínima garantida suficient, evitar que les persones grans tornin a assumir el rol de la crisi del 2008, de sostenir a les seves famílies, i reduir els efectes negatius del confinament en la salut mental i emocional.

El Sr. Enric Arqués, del Fòrum de Salut Mental, assenyala l'alt grau d'afectació del confinament sobre la salut mental de les persones. Per pal·liar aquesta situació cal activar els factors de protecció i suport, desenvolupar plans de xoc des d'un plantejament inclusiu. També cal reforçar iniciatives que ja estaven en marxa, com el model de proximitat, treballar pel sistema d'integració dels serveis socials d'utilització pública i aprovar lleis de concertació social.

Des de Salut Mental de Catalunya, el Sr. Xavier Trabado apunta a tres línies d'actuació fonamentals:

- Desigualtat.
- Infància i joventut.
- Ciutat humana, saludable i sostenible.

També veu indispensable transformar la capacitat de la gestió pública pel bé comú a través de la innovació, el rigor i una visió comunitària.

La Sra. Maria Lluïsa Vázquez, del Consorci de Salut i Social de Catalunya, destaca la importància de reforçar el sistema sanitari i social, de manera que es posi l'èmfasi en l'atenció primària de salut. Sense oblidar el finançament i als professionals, enfortir la coordinació entre atenció primària i l'atenció sociosanitària i els serveis socials i també la indústria sanitària.

En representació de SOS Racisme, la Sra. Gemma Ferreón apunta que els col·lectius més vulnerables són les persones migrades i racialitzades. S'ha de garantir l'accés als drets socials de tothom, independentment de la situació administrativa.

Es pot complir amb la normativa d'empadronament i proporcionar ajudes econòmiques amb una renda mínima vital per tothom i reivindica la regularització permanent.

Demana posar l'atenció en els cossos de seguretat Guàrdia Urbana i Mossos, perquè s'actui amb sensibilitat i respectant els drets més fonamentals de totes les persones i activant mecanismes de control i d'avaluació internes sobre aquestes situacions. Cal treballar junts en un model de ciutat i de societat, on tothom pugui gaudir de manera efectiva dels mateixos drets, posant la vida al centre.

La Sra. Natàlia Abrego, de IRIDIA, reclama que, en aquest context d'angoixa, s'ha de garantir el respecte dels drets fonamentals en l'estat d'alarma. Demana la regularització de les persones migrants que es troben en situació irregular i garantia dels drets de les persones preses.

Afavorir, sempre que sigui possible, el tercer grau i reprendre les visites dels familiars per minimitzar el patiment emocional agreujat per aquesta situació.

Per part de l'Institut d'Innovació Social, la Sra. Liliana Arroyo posa sobre la taula el tema de l'escletxa digital, que s'ha manifestat sobretot en la vessant educativa. No es tracta només d'un tema d'inclusió, sinó de qualitat en el seu ús. També observa que la intensitat digital ha augmentat l'ús de plataformes privades que tenen la seva agenda de negoci i posen en entredit tots els drets socials.

El Sr. Raul Sánchez, de l'Associació de Famílies Nombroses de Catalunya (FANOC), assenyala que el risc d'exclusió és més elevat en llars amb famílies nombroses i ja s'estan notant els efectes d'aquesta crisi. Expressa la seva preocupació pel manteniment del pagament de l'IBI o l'impost de circulació i pregunta si es podria allargar el termini.

Creu que és urgent posar en marxa una àrea de l'Ajuntament que gestioni als familiars de la ciutat i veure la perspectiva de família de manera transversal en totes les àrees.

Fa una proposta, perquè l'estratègia post COVID passi per fer de Barcelona una ciutat més adaptada i més amigable per a les famílies. En aquest sentit, l'associació està liderant la Xarxa Europea de Municipis Family Friendly i convida l'Ajuntament a participar, per compartir bones pràctiques i fer un salt endavant.

El Sr. Lluís Fatjó, del Banc d'Aliments sosté que en aquests moments hem de garantir el dret a la alimentació i reconeix que actualment existeix una bona coordinació amb l'Ajuntament.

S'està fent molta feina, però la demanda que hi ha és enorme, està creixent i es fa difícil poder atendre totes les necessitats que hi ha.

La Sra. Maria José Carcelén, Coordinadora de Residències 5+1, adverteix que s'ha de fer un pla de xoc per resoldre tots els problemes que han vist fins ara. En les residències, un dels problemes és garantir l'aïllament i que les places que s'han alliberat ara per les defuncions, no es tornin a omplir.

La desatenció i abandonament que han patit ara les persones grans en les residències s'ha degut a que la cartera de serveis no s'adequa a les necessitats actuals pel que fa al

número de treballadors, ni als professionals. Per tant, demanaran que es modifiqui aquesta cartera de serveis per millorar la ràtio de personal, tenir servei mèdic i infermeria 24 hores i disposar de material mèdic.

La Sra. Raquel de Haro, de Comissions Obreres, considera que amb la crisi sanitària, econòmica i social han constatat que cal adoptar mesures específiques pels diferents col·lectius per atendre diferents necessitats: valoració del treball de cura, qualitat en l'atenció a la drogodependència, precarietat laboral, garanties dels drets humans per les persones immigrades, dret per un habitatge digne per tothom, equitat en Educació, Habitatge, Sanitat, garantia de subministraments bàsics com l'aigua, llum.

Cal accedir a un mínim vital que pot complementar la renda de garantia de ciutadania fins arribar a la referència del salari mínim, prestacions assistencials i familiars suficients, un sector públic més fort i amb més capacitat d'inversió pública. També es necessiten indicadors suficients, fiables i adients, amb perspectiva de gènere.

Posa en valor la resiliència comunitària, la flexibilitat de les estructures socials i els canvis promoguts per l'autoorganització social i col·lectiva de la ciutadania.

Per part del Consell d'Associacions de Barcelona, el Sr. Enric Canet destaca la importància del teixit associatiu de la ciutat i de les mobilitzacions informals. Denuncia la precària situació d'abans de la crisi i l'empitjorament d'aquesta situació. Fa una crida a una nova governança global que inclogui el govern, els partits polítics però també les entitats, el teixit no formal i tota la població.

3/ Cloenda de la reunió

La regidora Gemma Tarafa explica que el Pla de Ciutat es construirà a partir de les aportacions de les entitats i del treball de les taules, reforçant encara més les aliances i el treball conjunt.

Per cloure la reunió la regidora fa un repàs dels temes abordats durant la sessió i que posen sobre la taula molts dels reptes a encarar:

- Violència masclista
- Xarxa comunitària entre entitats i administracions
- Èmfasi en les polítiques de renda, per revertir desigualtats
- Regularització de persones en situació irregular
- Habitatge
- Garantia de drets
- Salut mental
- Salut comunitària
- Oportunitat per fer canvis estructurals profunds
- Acompanyar a qui més ho necessita
- Contractació reservada
- Immediatesa
- Coordinació entre les diferents administracions

Destaca la importància de la integració social, també durant el procés del Pacte, perquè la mirada social estigui present a la resta de taules i al revés, incorporar altres mirades en la Taula de Drets Socials. Cal treballar a dues velocitats, amb agilitat per atendre l'emergència i amb visió per abordar el mig i llarg termini.

La regidora clou la sessió emplaçant les entitats perquè enviïn les seves aportacions al correu habilitat per fer-ho i per la propera reunió, prevista per al 28 de maig.